

ban írta üdvös emlékeztetőül azok számára, akik hisznek Istenben, szeretik Őt és igéjét.

A cseh, evangélikus vallású szerző beszél még önmagáról a bevezetésben is. Az evangélikus hit védelme után elmondja a 14. lapon, hogy német városokban (Boroszló, Brieg, Strehlen) mint vallási okok miatt kivándorolt *exuláns* prédikált és az ott elmondottakat írta össze otthon okulásul, vigasztalásul, feddésül és az élet megjavítása végett. A 8. fólión találunk is a menekültek számára vigasztaló mondatot: *Exul non erit, qui Deum in mente habebit. — Ubi nulla Crux, et tentatio, Ibi nulla Vera Oratio.* — Szűz Máriáról csak egyszer történik említés (29. fól.), a szentekről gyakrabban.

A 28. fólión festett Krisztus-mellkép van; az alatta lévő szövegben megismétlődő látomásait mondja el a szerző.

A kódex három részből áll, de semmiféle külső jel nem választja el egyik részt a másiktól. E felosztás alapjául a szövegek tartalma szolgál. Az első rész (1—70 f.) magánimákat tartalmaz cseh, latin és német nyelven; a második rész (71—128) katekizmusi magyarázatokból és liturgikus imákból áll (keresztelés, házasság, temetés); ebben a részben a 82—83. fólión kottázott *Mi Atyánk* van németül a katolikus liturgiából vett bevezetéssel, hozzátéve ugyancsak kottázva és németül a kenyérnek és a bornak átváltoztató szavai a nürnbergi agenda szerint; a harmadik rész elmélkedés- és prédikációváltozatokat tartalmaz (129—834). Ez az egész rész csehül van írva.

A soproni evangélikus líceum kódexe COMENIUS műveinek idejében keletkezett. Három évvel későbbi, mint TRANOSCIUSnak máig is használt és szeretett *Cithara Sanctorum* című kancionáléja.

ČECHOVSKÝ könyvének a lelőhelyen kívül magyar vonatkozása nincs, azért a rávonatkozó további irodalom cseh folyóiratokban jelenik meg.

DANCI VILLEBALD.

Az Országos Széchényi Könyvtár felvidéki és kárpátaljai könyvgyűjtése. A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára az idegen megszállás idején megjelent felvidéki és kárpátaljai könyvgyűjtést sikeresen befejezte.

A Könyvtár összesen 9097 darab magyar-, cseh-, tót- és ruténnyelvű olyan könyvhöz jutott, melyet az országrészek visszatérte előtt nem sikerült megszereznie. Ez az új gyarapodás felöleli a volt csehszlovák államra vonatkozó politikai, statisztikai, gazdasági, közoktatásügyi, jogi és katonai irodalom jelentős részét. Közötte van számos cseh kézikönyv, enciklopédia, szótár, több bibliográfia és a „*Sbornik*“ néven összefoglalt tudományos sorozat, valamint az akadémiai kiadványok értékes kötetei. Igen becses a négy köbméternyi folyóirat tömeg, amely még feldolgozásra vár.

Az adományozott könyvek között egy-egy mű több példányban is előfordult és voltak olyanok is, amelyek a Könyvtár gyűjtési körén kívül estek. Ezen anyagból a Széchényi Könyvtár ellenérték nélkül átengedett a Budapesti Egyetemi Könyvtárnak 1172, a Debreceni Egyetemi Könyvtárnak 4349, a b. Eötvös József Kollégiumi Könyvtárnak 1172, a Magyar Művelődéstörténeti Intézetnek 53, a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárának 248, az Országgyűlési Könyvtárnak 126, a Szláv Philologiai Intézetnek 492, a Testnevelési Főiskolai Könyvtárnak 368 darabot.

Az ajándékkönyvek elosztásánál a Könyvtár arra törekedett, hogy az egyes munkák a legmegfelelőbb könyvtárba jussanak. Ezért a Könyvtár felszólította a tudományos intézeteket, hogy az érdeklődésükbe vágó anyag kiválogatására szláv nyelvekben jártas szakembereket küldjenek ki. Ez meg is történt a Budapesti Egyetemi Könyvtár, a Szláv Philologiai Intézet, a Magyar Művelődéstörténeti Intézet és a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára részéről.

A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára most gyűjti az Erdély felszabadult területéről származó és a meg szállás idejéből eredő nyomtatványokat. GÁSPÁR MARGIT.

Kódexek és régi könyvek restaurálása az Országos Széchényi Könyvtárban. Az Országos Széchényi Könyvtár ősnymtatvány-, régi magyar és TODORESZKU-gyűjteményében egynéhány kitűnő és korhű könyvkötéstől és restaurálástól eltekintve, alig találunk a könyvek korának megfelelő stílusban és kötéstechnikával készült kötést, illetőleg restaurálást.

A könyvek restaurálása nem egyszerű feladat, mert a korhű, szép és jó restaurálás komoly kötetéstörténeti kutatásokat, nagy türelmet és azonfelül megfelelő kezűgyességet, könyvkötői tudást is igényel. Ismerni kell a különböző korok kötéstechnikáját, stb.

Ezért érthető, hogy a fentemlített gyűjteményeknek korhű restaurálásához és kötéséhez sok idő és pénz kellett volna, de nem igen volt megfelelő szakember sem hozzá. A TODORESZKU-gyűjteményben levő kifogástalan és szép restaurálások mind kiváló külföldi restaurátoroknál készültek, mindegyikük hosszú hónapokig.

Az Országos Széchényi Könyvtár igazgatósága felismerte a kódexek és régi könyvek restaurálásának és a jövő számára való megmentésének nagy fontosságát és e sorok íróját bízta meg restaurátori és kötetéstörténeti tanulmányok folytatásával. A munka eddigi eredményeként máris néhány, a hozzáértők véleménye szerint, sikeres restaurálást végeztem.